

Лекција 11

Практична имплементација на мали фарми

Резултати од учење

- Учесникот ги дефинира барањата за производство на вермикомпост во типови: легла со мали размери/или купови
- Учесникот го воспоставува производното опкружување со користење на компонентите по соодветен редослед за производство на вермикомпост во легло/ или куп.
- Учесникот ги дефинира барањата за производство на вермикомпост во јама со мали размери.
- Учесникот го воспоставува производното опкружување со користење на компонентите по соодветен редослед за производство на вермикомпост во јама метод.

Инструкции за обучувачот

- Обучувачот накратко ги сумира чекорите на процесот.
- За оваа апликација треба да се избере отворен простор. Како, на пример, градина за пракса.
- Големите парчиња се ситнат во помали парчиња користејќи градинарски ножици.
- Лушпите од јајцата се мелат.
- Луспи од јајца и талог од кафе се поставуваат помеѓу слоевите органски отпад.
- Обучувачот им објаснува на учесниците чекор по чекор што треба да направат и бара од нив да користат соодветен материјал за да го изградат производниот простор за вермикомпостирање.
- На крајот од денот, обучувачот ги замолува учесниците да ги запишат сите преземени активности

Основни потреби: органски отпад (лисја, растителен отпад, струготини, трева, измет од добиток, итн.), луспи од јајца, талог од кафе, отпад од весници и картон, глисти (*Eisenia fetida*), три лопати, градинарски ножици, кофа, мелница

11. Практична имплементација на мали фарми

Во овој дел, методите за производство на вермикомпост на мали фарми, преку методите на легло и јама, се презентираат чекор по чекор.

11.1. Легло/Куп метод

Компостирањето се изведува на пука/кача под со изработка на легло (со димензии: 6 x 2 x 2 стапки) од органска смеса. Овој метод е лесен за одржување и примена.

Постапка:

Процесот вклучува собирање на отпадоци, дробење, механичко одвојување на метал, стакло и керамика, и складирање на органски отпадоци.

Пред-дигестија на органски отпад за дваесет дена со насипување или складирање на материјалот заедно со кашеста смеса од гној. Овој процес делумно го разградува материјалот и го прави погоден за консумирање од црвите.

Подготовка на легло за црви. Потребна е бетонска подлога за поставување на отпадот за подготовка на вермикомпост. Растресита почва ќе им овозможи на црвите да влезат во почвата, а при наводнување, сите растворливи хранливи материи ќе отидат во почвата заедно со водата.

Слој од 15-20 см ситно исечени суви листови/трева треба да се стави како основен материјал на дното на леглото.

Треба да се направат леглои од делумно разложен материјал со димензии 6x2x2 стапки. Секој легло треба да содржи 1,5-2,0 квинтали суров материјал, а бројот на легла може да се зголеми според достапноста и потребите од суров материјал.

Црвените дождовни црви (15-20 црви по килограм материјал од леглото) треба да се пуштат во горниот слој на леглото.

Веднаш по пуштањето на црвите, треба да се прска вода со канта.

Леглата треба да се одржуваат влажни со прскање вода (секојдневно) и покривање со јутени вреќи/или полиетиленски.

Леглото треба да се преврти еднаш по 30 дена за да се одржи аерацијата и за правилно разложување.

Компостот е подготвен за 75-90 дена.

Тежината на готовиот производ е околу 75% од користениот суров материјал [9].

11.2. Јама метод

Компостирањето се врши во цементирани јами, дрвени кутии, пластични кофи, силполенска кеса, корпи и сл., покриени со сламена трева или кој било друг локално достапен материјал.

Постапка:

Јама со димензии 10x4x2 стапки, направена од цемент или вермибег, се одржува. Должината и ширината може да се променат според достапноста на материјалот, но не и длабочината, бидејќи активноста на црвите е ограничена на длабочина од 2 стапки.

1 слој: материјал за постелка од меки листови со длабочина од 1 стапка

2 слој: слој од 9 стапки од органски отпад, ситно исецкан материјал

3 слој: сушен гној од добиток и вода во еднаков сооднос, во длабочина од 2 стапки

Слојот се продолжува се додека не се наполни купот.

Во јамата после 25 дена, се внесуваат 795-820 црви (15-20 црви по килограм материјал за лежиште) без да се наруши јамата.

Се одржува соодветна влажност и температура со често наводнување, превртување и понатамошно редење.

Производот на компостот е 75% (Ако вкупниот материјал сместен во јамата е 1000 кг, излезот ќе биде 750 кг).

Наполнетиот материјал се наводнува и превртува во редовни интервали [9].

